

- 04. 10 4-Б клас (2група) Літературне читання Назаренко Т.В.
- **Тема. Робота з дитячою книжкою. «Українська минувшина в легендах і переказах»**
- **Мета.** Розширити знання учнів про народні легенди та перекази; удосконалювати навички свідомого, виразного читання прозових творів, збагачувати словниковий запас учнів. Розвивати критичне мислення, мовлення, вміння аналізувати, зіставляти, порівнювати прочитані твори, оцінювати вчинки дійових осіб. Виховувати любов до рідного слова, бажання вивчати народну творчість.

Робота з ДИТЯЧОЮ КНИГОЮ

«Українська минувшина в
переказах та легендах»

- Прозвенів уже дзвінок,
- починається урок.
- Приготуйте без мороки
- Все, що треба до уроку.
- Книжку, зошит, ручку,
- олівці.
- Приготувались?
- Молодці!
- Все у нас уже на місці,
- залишилось тільки сісти!
- Сядьте, дітки, всі гарненько,
- Руки покладіть рівненько.
- Голову вище підніміть,
- Плечі свої розведіть.
- Всі на мене подивіться,
- і приємно посміхніться!

Люди здавна розповідали про своє історичне минуле і намагалися його пояснити. Сьогодні такі історії видаються нам фантазією й вигадкою, однак для наших предків легенди та перекази були важливим джерелом знань.

Таких історій було безліч: звідки походить земля, море, гори : чому вдень світить сонце, а вночі - місяць; звідки взяли на землі різноманітні рослини і тварини.

Багато цікавих оповідей пов'язано з походженням назв сіл, річок, лісів.

Немає місця на Землі, яке б не було окутане легендами. Навіть невеличкі міста і села мають свої перекази. Легенди додають їм значимості, будять спогади про людей, які тут жили, працювали, творили, боролися з ворогами і вели боротьбу з надприродними силами. Легенди і перекази — це наше минуле і майбутнє, це наш скарб, який ми повинні берегти і передавати з покоління в покоління.

СЛОВНИКОВА РОБОТА

- Легенда – це прозовий твір, який фантастично осмислює події, що стосуються явищ природи, стихій, фауни, флори, міфологічного або історико-героїчного минулого племен, народів, окремих осіб, котрі відігравали вирішальну роль в становленні тієї чи іншої етнічної групи, надприродних явищ та істот.
- Переказ – усні оповіді про життєві факти, явища, драматичні ситуації, пов'язані з конкретними історичними подіями, інформація про які передається не очевидцями, а шляхом переповідання почутого (звідси і назва – переказ).

Виразне читання тексту
«Чому в Чорному морі вода
солоніша?» с. 19 («Сонячні
вітрила»).

- Багато років тому назад жили два брати. Молодший — бідний, а старший — багатий. Померли їхні батько й мати. Тоді менший брат став жити іще гірше. Старший брат забрав собі всю батьківську спадщину. Меншому братові не лишилось нічого. Жив він з дружиною у великих злиднях. Якось у молодшого брата не стало чого їсти, і вирішив він піти до старшого, щоб той допоміг йому.

-
- Старший брат відмовився допомогти. Тоді менший брат пішов ловити рибу, щоб зварити юшку. Того дня риба не ловилась. Йде він додому з порожніми руками, похнюпивши голову. І раптом бачить — на дорозі лежать жорна. Підняв він ці жорна і поніс додому. А вдома жінка питає:
 - — Чи добрий був улов? Чи багато риби приніс?
 - Ні, жінко, нема риби. От приніс тобі жорна.

Поклав він жорна долі та з досади і штовхнув їх ногою. А жорна раптом закрутилися і почали молоти. Дивляться, а з-під жорен сіль сиплеться. Мололи вони все швидше і швидше, солі ставало більше і більше. Зраділи чоловік із жінкою. Потім менший брат став думати, куди подіти сіль і як йому зупинити жорна. Нарешті додумався: перевернув жорна, і лише тоді вони зупинилися. Після цього жили вони добре. Мололи сіль і продавали, що давало їм змогу жити в достатку.

- Старший брат дізнався про це, прийшов до меншого та й каже:

— Дай, брате, мені в позику жорна.

Дуже не хотілося молодшому братові давати жорна старшому братові, але віддав. Старший брат приніс додому жорна і штовхнув їх ногою. Жорна почали молоти. Менший брат не встиг розповісти старшому, як вони зупиняються. Жорна мололи-мололи сіль і намололи таку купу, яка дійшла до стелі. Стіни затріщали. Злякався старший брат, що розвалиться хата, взяв він жорна і виштовхнув з хати. Вони покотилися з гори прямо в море та й потонули. От і до цього часу на дні моря крутяться жорна та все мелють і мелють сіль.

Обговорення змісту легенди «Чому у морі вода солона?» за питаннями:

- 1. Як жили брати після смерті батьків?
- 2. Які риси характеру притаманні старшому братові, а які молодшому?
- 3. Чому сіль у давнину була таким скарбом для бідного селянина?

Виразне читання тексту
«Про бузька» с. 20 («Сонячні вітрила»).

Словникова робота

- Бузьок – народна назва птаха лелека.
- Плюгавий – той, що викликає огиду, зневагу.

Обговорення змісту легенди «Про бузька» за питаннями:

- 1. Коли за словами оповідача, відбувалися події, про які йдеться у легенді?
- 2. Яке завдання дав Бог чоловікові?
- 3. Чи виконав чоловік поставлене завдання?
- 4. Яку людську ваду засуджує народна легенда?

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**«Сонячні вітрила»
виразно читати с 21.23
Виконати тестові
завдання «Чи уважний ти
читач?» с.23-24**

Роботу надсилайте на платформу Human, або
електронну пошту tnazarenko544@ukr.net

Бажаю успіхів!